

Veileder til innsynsløsning over planlagt utbygging og naturverdier

I innsynsløsningen kan du se kart over hvilke arealer som er satt av til utbygging i din kommune framover, og hvilke naturverdier som kan bli ødelagt som følge av dette. Du kan også se nasjonale kart over ulike naturverdier, hogst, kommunenes arealplaner og «grå areal».

Kartene viser kun planlagt utbyggingsareal vedtatt etter plan- og bygningsloven. Analysen viser ikke planlagt utbygging av energianlegg, som vind- eller vannkraft, eller store nasjonale samferdselsprosjekter, og heller ikke utbygging i sjø. **At et område er identifisert som utbyggingsareal, betyr ikke nødvendigvis at det vil bli utbygd, men at det i gjeldende plan er avsatt til utbygging.**

Grunnlaget for innsynsløsningen er rapporten “[Analyse av planlagt utbyggingsareal i Norge](#)”, utarbeidet av Norkart i 2025 på oppdrag fra Sabima og WWF. Dataene er hentet fra kommunenes areal- og reguleringsplaner. Innsynsløsningen er tilrettelagt av Jon Prøis Rustand i [Asplan Viak](#).

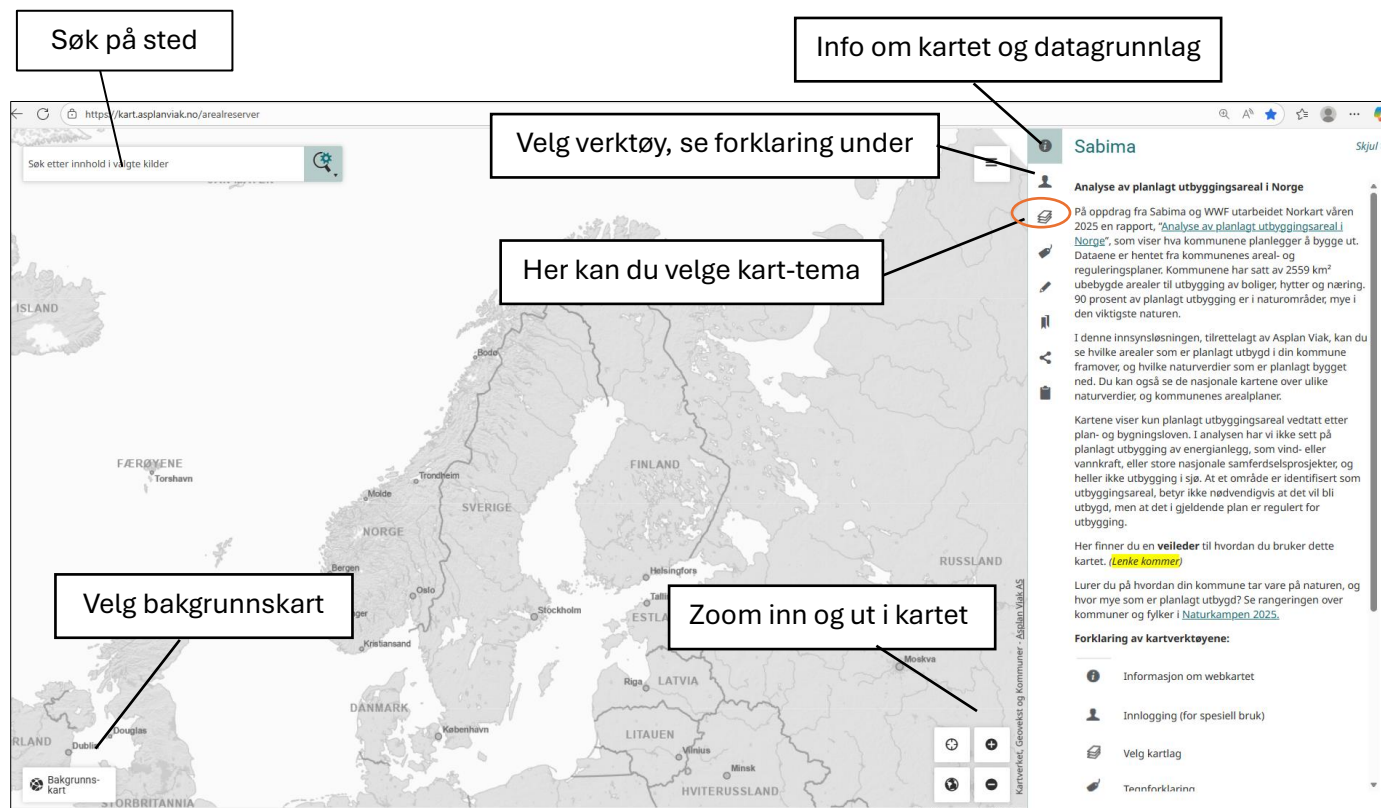
I rapporten fra Norkart kan du lese mer om metodene for kartleggingen og statistikk som viser hvor store areal som er satt av til utbygging nasjonalt, i hvert fylke og som berører ulike naturverdier. Kommunene har satt av totalt 2559 km² ubebygde arealer til utbygging av boliger, hytter og næring. 90 prosent av planlagt utbygging er i naturområder, mye av dette i den viktigste naturen.

Innsynsløsningen finner du her: <https://kart.asplanviak.no/arealreserver>

Innhold i veilederen

Hvordan bruke innsynsløsningen.....	2
Hva betyr symbolene i menyen?	2
Velg temakart (Temalagsvelger)	3
Informasjon om hvert temakart	3
Eksempel på bruk av kartet	4
Gjennomsiktighet på temakart	4
Finn opplysninger om kommunenes arealplaner	5
Opprett bruker	7
Lagre bokmerker	7
Vis kartinfo i tabeller.....	7
Tegn og mål.....	8
Oversikt over de nasjonale temakartene over natur, som kan brukes i analyser og for å se på overlapp med planlagt utbygde arealer	9
Spørsmål og svar (Q & A)	10

Hvordan bruke innsynsløsningen

Søk på sted

Info om kartet og datagrunnlag

Velg verktøy, se forklaring under

Her kan du velge kart-tema

Velg bakgrunnskart

Zoom inn og ut i kartet

Sabima

Analyse av planlagt utbyggingsareal i Norge

På oppdrag fra Sabima og WWF utarbeidet Norkart våren 2025 en rapport, "Analyse av planlagt utbyggingsareal i Norge", som viser hva kommunene planlegger å bygge ut. Dataene er hentet fra kommunenes areal- og reguleringsplaner. Kommunene har satt av 2559 km² ubebygde arealer til utbygging av boliger, hytter og næring. 90 prosent av planlagt utbygging er i naturområder, mye i den viktigste naturen.

I denne innsynsløsningen, tilrettelagt av Asplan Viak, kan du se hvilke arealer som er planlagt utbygd i din kommune framover, og hvilke naturverdier som er planlagt bygget ned. Du kan også se de nasjonale kartene over ulike naturverdier, og kommunenes arealplaner.

Kartene viser kun planlagt utbyggingsareal vedtatt etter plan- og bygningsloven. I analysen har vi ikke sett på planlagt utbygging av energianlegg, som vind- eller vannkraft, eller store nasjonale samferdselsprosjekter, og heller ikke utbygging i sjø. At et område er identifisert som utbyggingsareal, betyr ikke nødvendigvis at det vil bli utbygd, men at det i gjeldende plan er regulert for utbygging.

Her finner du en **veileder** til hvordan du bruker dette kartet. [Lenke kommer](#)

Lurer du på hvordan din kommune tar vare på naturen, og hvor mye som er planlagt utbygd? Se rangeringen over kommuner og fylker i [Naturkampen 2025](#).

Forklaring av kartverktøyene:

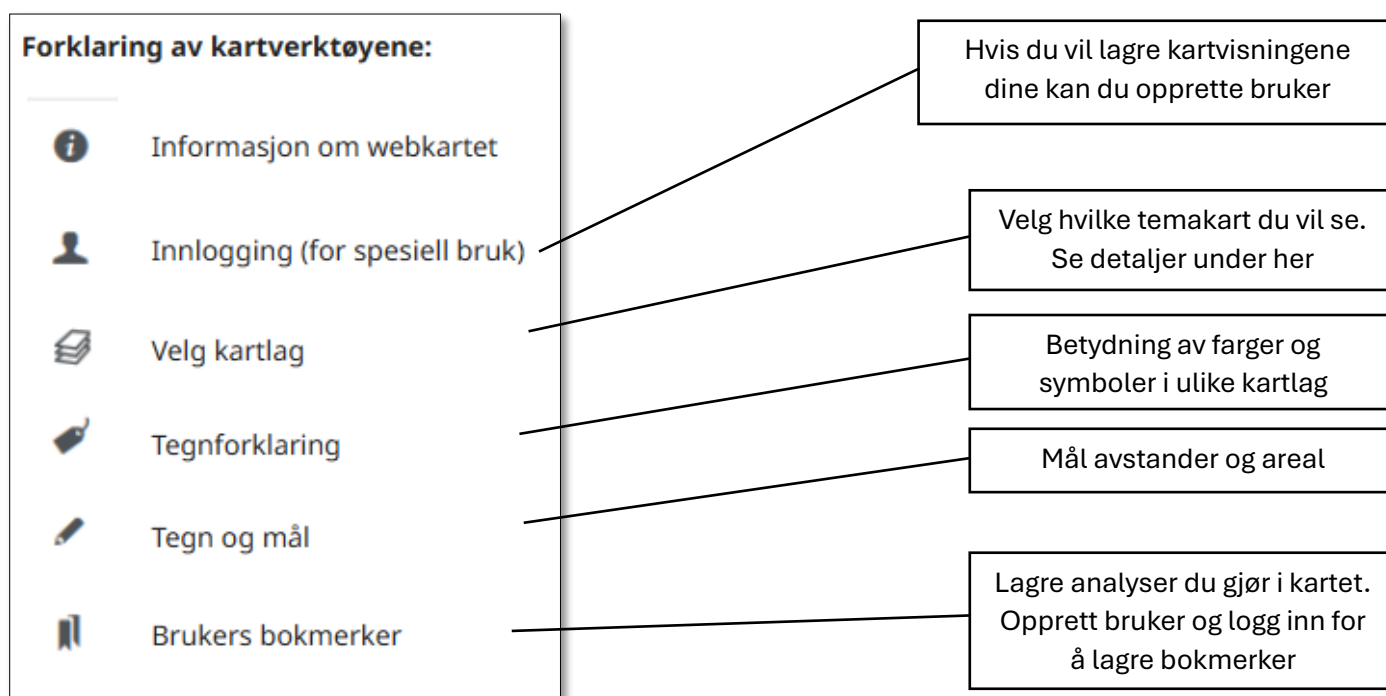
- Informasjon om webkartet
- Innlogging (for spesiell bruk)
- Velg kartlag
- Tegnforklaring
- Tegn og mål
- Brukers bokmerker

Hvis du ikke ser farger på kartet, og får opp gul trekant, må du zoome lenger inn:

☐ Arealressurskart (AR5 - planl.utb.)

Hva betyr symbolene i menyen?

Forklaring av kartverktøyene:

- Informasjon om webkartet**
- Innlogging (for spesiell bruk)**
- Velg kartlag**
- Tegnforklaring**
- Tegn og mål**
- Brukers bokmerker**

Hvis du vil lagre kartvisningene dine kan du opprette bruker

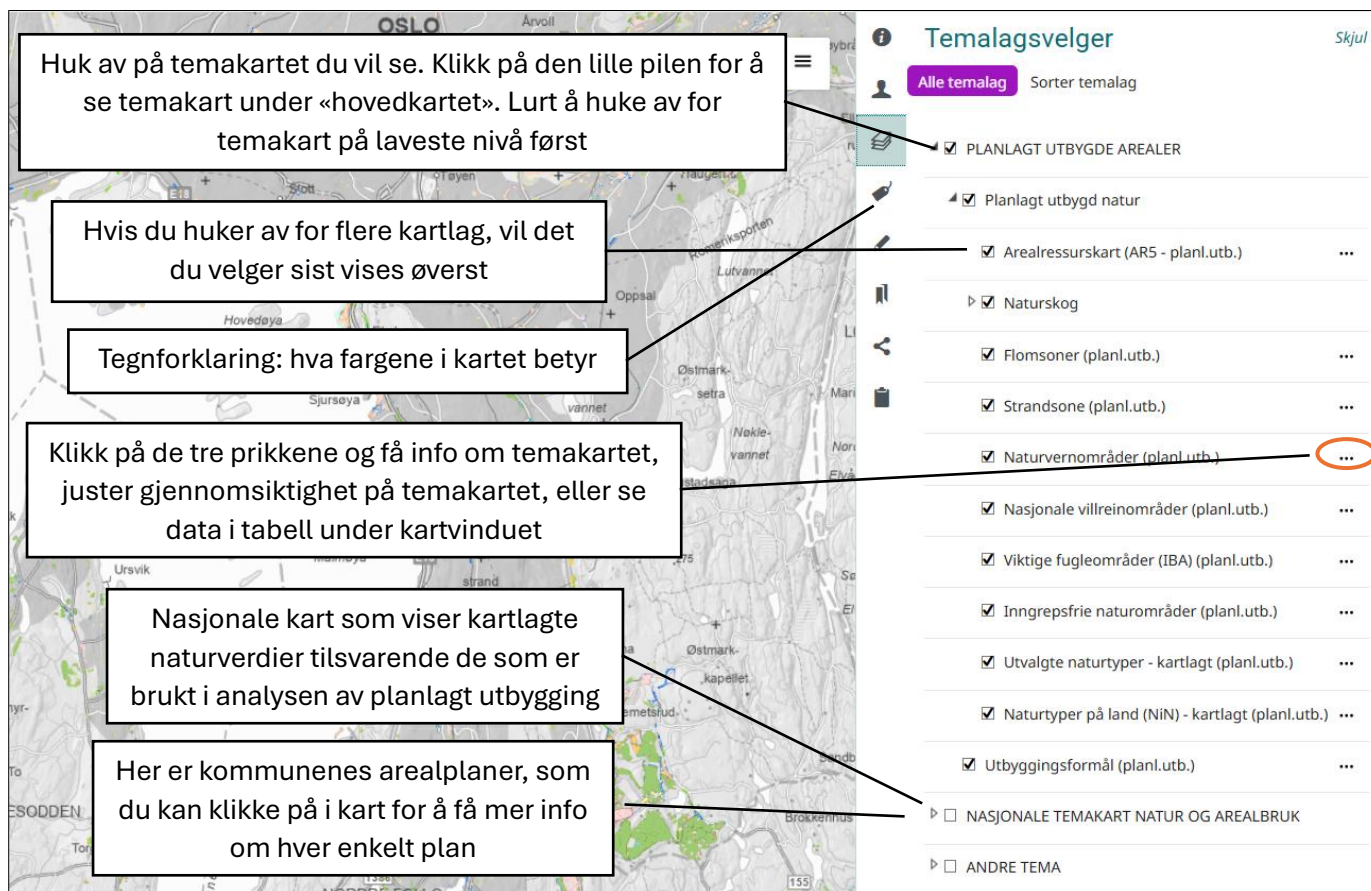
Velg hvilke temakart du vil se. Se detaljer under her

Betydning av farger og symboler i ulike kartlag

Mål avstander og areal

Lagre analyser du gjør i kartet. Opprett bruker og logg inn for å lagre bokmerker

Velg temakart (Temalagsvelger)

Huk av på temakartet du vil se. Klikk på den lille pilen for å se temakart under «hovedkartet». Lurt å huke av for temakart på laveste nivå først

Hvis du huke av for flere kartlag, vil det du velger sist vises øverst

Tegnforklaring: hva fargene i kartet betyr

Klikk på de tre prikkene og få info om temakartet, juster gjennomsiktighet på temakartet, eller se data i tabell under kartvinduet

Nasjonale kart som viser kartlagte naturverdier tilsvarende de som er brukt i analysen av planlagt utbygging

Her er kommunenes arealplaner, som du kan klikke på i kart for å få mer info om hver enkelt plan

Temalagsvelger

Alle temalag Sorter temalag

- ☒ PLANLAGT UTBYGDE AREALER
 - ☒ Planlagt utbygd natur
 - ☒ Arealressurskart (AR5 - planl.utb.)
 - ☒ Naturskog
 - ☒ Flomsone (planl.utb.)
 - ☒ Strandsone (planl.utb.)
 - ☒ Naturvernområder (planl.utb.)
 - ☒ Nasjonale villreinområder (planl.utb.)
 - ☒ Viktige fugleområder (IBA) (planl.utb.)
 - ☒ Inngrepsfrie naturområder (planl.utb.)
 - ☒ Utvalgte naturtyper - kartlagt (planl.utb.)
 - ☒ Naturtyper på land (NiN) - kartlagt (planl.utb.)
 - ☒ Utbyggingsformål (planl.utb.)
 - ☐ NASJONALE TEMAKART NATUR OG AREALBRUK
 - ☐ ANDRE TEMA

Informasjon om hvert temakart

Vil du vite mer om hva temakartet viser, og få lenke til mer informasjon, kan du klikke på infoboksen på hvert temalag:

Klikk på de tre prikkene til høyre på temalaget, og velg «Om temalaget»

Da får du opp mer info om hva kartet viser, datagrunnlag og lenker til mer informasjon om kartdataene:

Skog etablert før 1940, ikke flatehogd

«Tilbake»

Kartlaget viser naturskog som er planlagt utbygd. **Skog etablert før 1940, ikke flatehogd** er ett av tre kartlag om Naturskog. Dette kartlaget fra [Geonorge](#) markerer skogarealer som fyller definisjonen "skog i Norge som har en bestandsalder som tilsier at den er etablert før 1940, og som ikke er flatehogd". Kartene gir kunnskap om mulige skogarealer med naturskog etter definisjonen over. Det understrekes at dette er en første versjon av kart over naturskog.

Les mer om hva kart over naturskog er, hvordan de er utviklet og kan brukes på [Miljødirektoratets side](#).

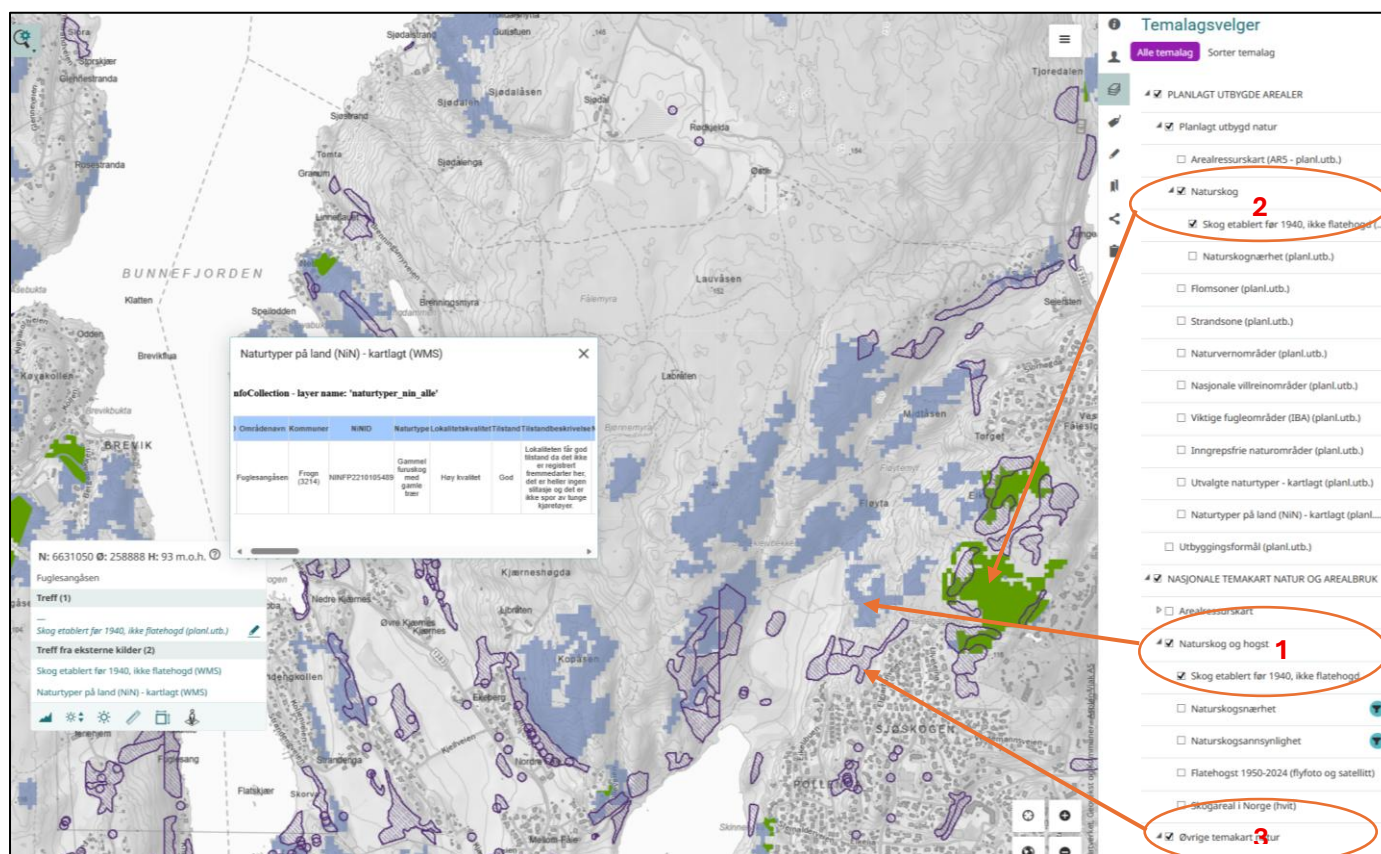
Eksempel på bruk av kartet

Her ønsker vi å få oversikt over forekomst av naturskog i et område, hvor mye av den naturskogen som er planlagt utbygd og om det er kartlagt naturverdier etter NiN-metodikken. Da huker vi av for følgende temakart i temalagsvelgeren, markert med oransje sirkler i bildet under:

1. Skog etablert før 1940, ikke flatehogd under NASJONALE TEMAKART NATUR OG AREALBRUK
2. Skog etablert før 1940, ikke flatehogd (planl. utbygd) under PLANLAGT UTBYGDE AREALER
3. Naturtyper på land (NIN) kartlagt under NASJONALE TEMAKART NATUR OG AREALBRUK

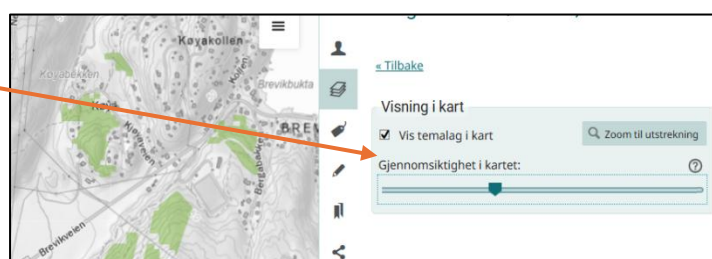
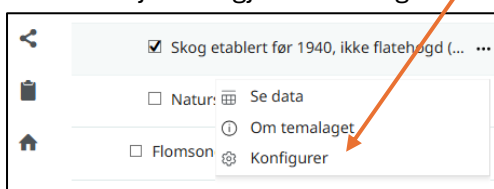
Deretter har vi klikket i kartet på et område vi vil se nærmere på, og fått opp infoboksen til venstre over hvilke temakart som vises. Så har vi klikket på lenken Naturtyper på land (...), og fått opp boksen til høyre, der info fra faktaarket fra den aktuelle kartleggingen kommer opp, med lenker til videre informasjon om naturtypekartleggingen. De fleste lenkene som kommer opp til temakart har ikke noe mer info, men det er bare å prøve ut!

Tips: Det temakartet du huker av for sist, er det som blir liggende øverst, og som synes best. Hvis du vil ha et temakart øverst, er det bare å klikke av og på i boksen til venstre for det aktuelle kartet.

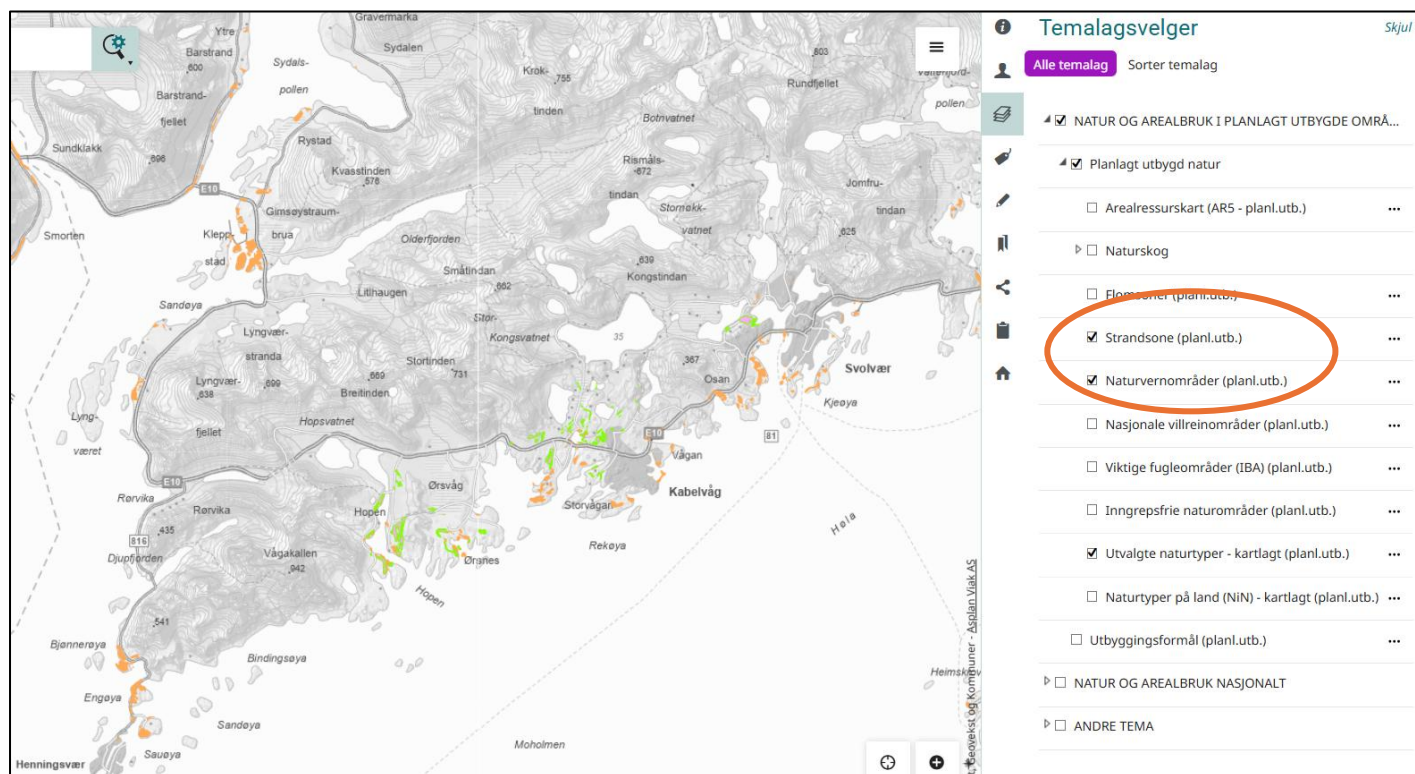
Gjennomsiktighet på temakart

Hvis du vil at temakartet du ser på skal bli mer gjennomsiktig, kan du justere selv. Trykk på de tre prikkene til høyre for temalaget, og trykk så på «Konfigurer». Så kan du justere gjennomsiktighet

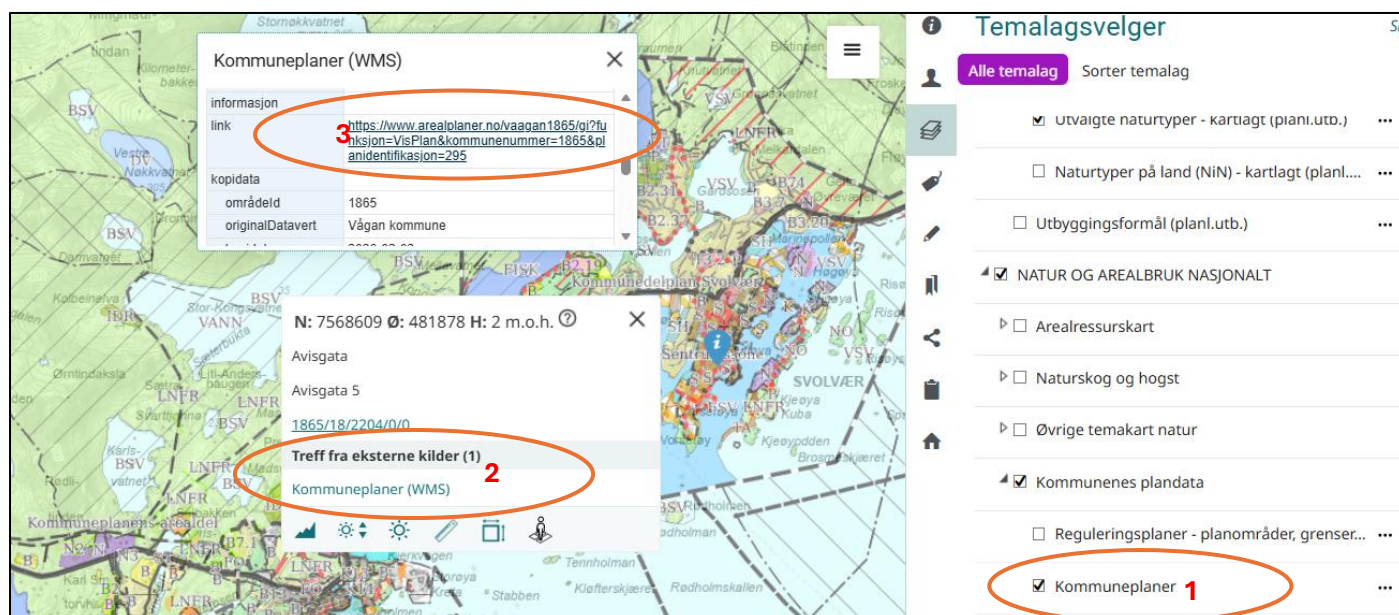
Finn opplysninger om kommunenes arealplaner

Her har vi sett på planlagt utbygging i strandsonen rundt Svolvær i Lofoten (oransje farge) og planlagt nedbygde utvalgte naturtyper.

Kommuneplankart

For å få mer info om planlagt utbygging i kommunenes planer zoomer vi inn og haker av for kommuneplaner i temalagsvelgeren (1). Så trykker vi på området vi er interessert i, og får da opp boksen nederst (2). Klikk på lenken «Kommuneplaner WMS». Da får du opp boksen øverst (3). Skroll helt ned til lenken med arealplaner (det ligger mange lenker som ikke er aktive i boksen).

Når du trykker på lenken arealplaner i boksen beskrevet over, kommer du inn på nettsiden til kommuneplanens arealdel, eller kommunedelplan. Her finner du plandokumenter med nærmere beskrivelse av planene.

Arealplaner
Vågan kommune

[Tilbake til søk](#)
[Gå til Kommunekart](#)

Kommuneplanens arealdel

Endelig vedtatt arealplan

Nasjonal arealplanid 1865_249

Plantype Kommuneplanens arealdel

Planbestemmelser Med bestemmelser som egen tekst

Lovreferanse Plan- og bygningsloven av 2008

Ikrafttredelsesdato 13.12.2017

Gjeldende planbestemmelser

Zoom til plan

Plandokumenter (10)
Dispensasjoner (16)
Planforhold (1)

Reguleringsplaner

Bruk samme metode, men huk av for reguleringsplan i temalagsvelgeren. Her har vi sett på Rekøya, der det er planlagt utbygd strandsone (oransje farge, 1). Vi velger så reguleringsplan i temalagsvelgeren, og får opp alle reguleringsplaner. Når vi så klikker på Rekøya, får vi opp lenke til reguleringsplan i boksen nede til venstre (3). Når vi klikker på lenken, får vi opp mer info i boksen øverst (4). Vi skroller ned til lenke til reguleringsplan, og kommer da rett inn i [planbasen med vedtatt arealplan for Rekøya](#), med plankart, planbestemmelse mm.

Reguleringsplaner - planområder, grenser, soner (WMS)

Informasjon

link **4** <https://www.arealplaner.no/vagan/1865/vi?funksjon=VisPlan&kommunennummer=1865&planidentifikasjon=130>

kopidata

områdelid 1865

originalDatavert Vågan kommune

N: 7565603 Ø: 477550 H: 31 m.o.h.

Rekøya

1865/12/7/0/0

Treff fra kilderne (1)

Reguleringsplaner - planområder, grenser, soner (WMS) **3**

☐ Inngrepsfrie naturområder (planl.utb.) ...

☒ Utvalgte naturtyper - kartlagt (planl.utb.) ...

☐ Naturtyper på land (NiN) - kartlagt (planl....) ...

☐ Utbyggingsformål (planl.utb.) ...

☒ NATUR OG AREALBRUK NASJONALT

☐ Arealressurskart

☐ Naturskog og hogst

☐ Øvrige temakart natur

☒ Kommunenes plandata

☒ Reguleringsplaner - planområder, grenser... **2**

☐ Kommuneplaner ...

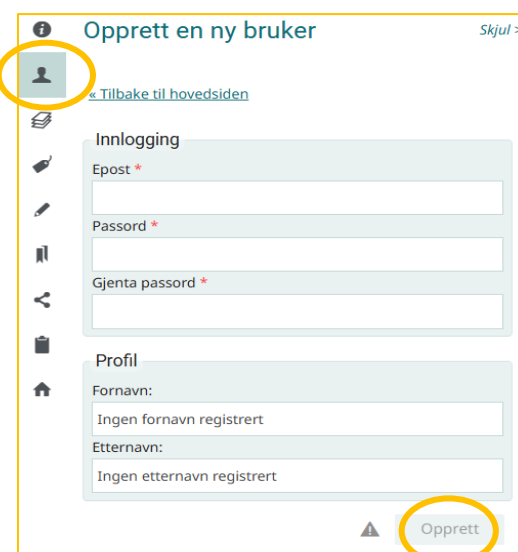
☐ ANDRE TEMA

☐ Eiendom

☐ Matrikkelen Enkel WMS

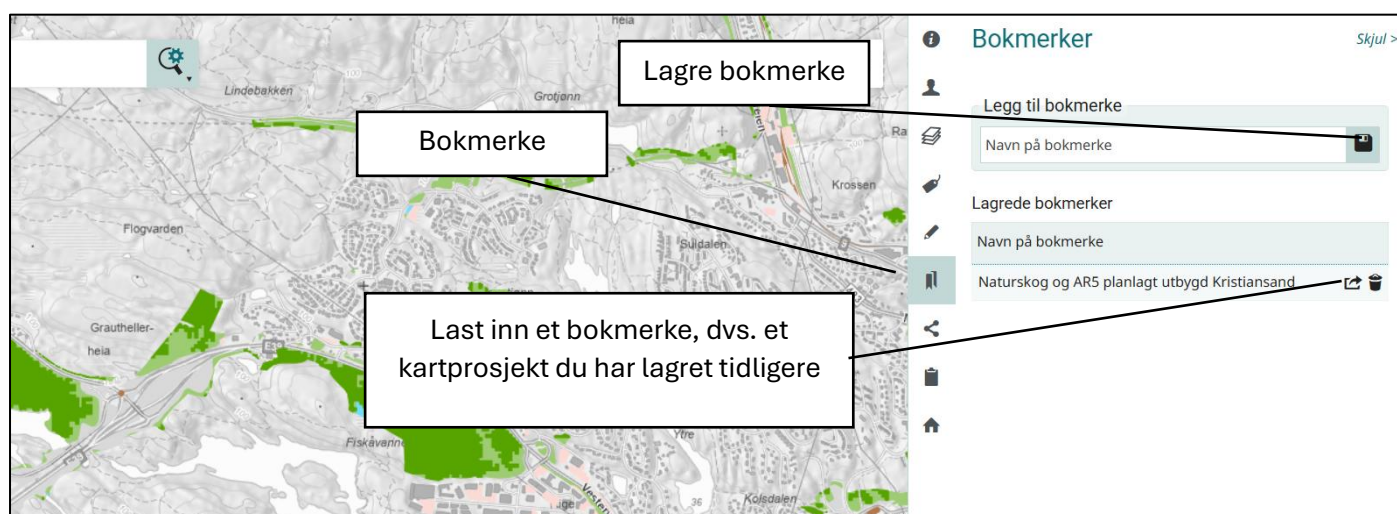
Opprett bruker

Hvis du vil lagre bokmerker og arbeid du har gjort i kartet, må du opprette en bruker. Det gjør du ved å trykke på person-symbolet i menyvelgeren til venstre, da kommer du til innlogging. Klikk på «Registrere ny bruker», da får du opp skjemaet til høyre her. Skriv inn e-posten din og ønsket passord, og klikk så på knappen «Opprett» nederst til høyre. Du får en e-post med bekreftelse på at du har opprettet en bruker.

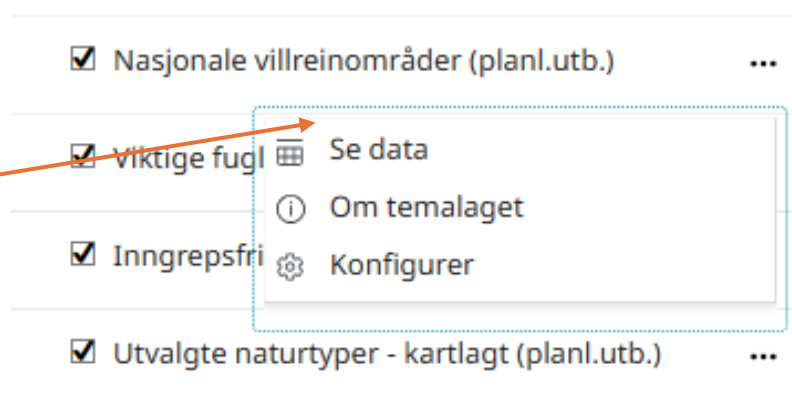
Lagre bokmerker

Hvis du har vil lagre det du holder på med, akkurat de temakartene du har valgt og det området du holder på med, så trykk på Bokmerke- symbolet til venstre i menyvelgeren (se under), og skriv så inn en tittel i den øverste boksen «legg til bokmerke», og trykk på lagre-knappen. Dine lagrede bokmerker vil da legge seg i listen under Lagrede bokmerker. Trykk på piltasten hvis du vil finne tilbake til det aktuelle bokmerket.

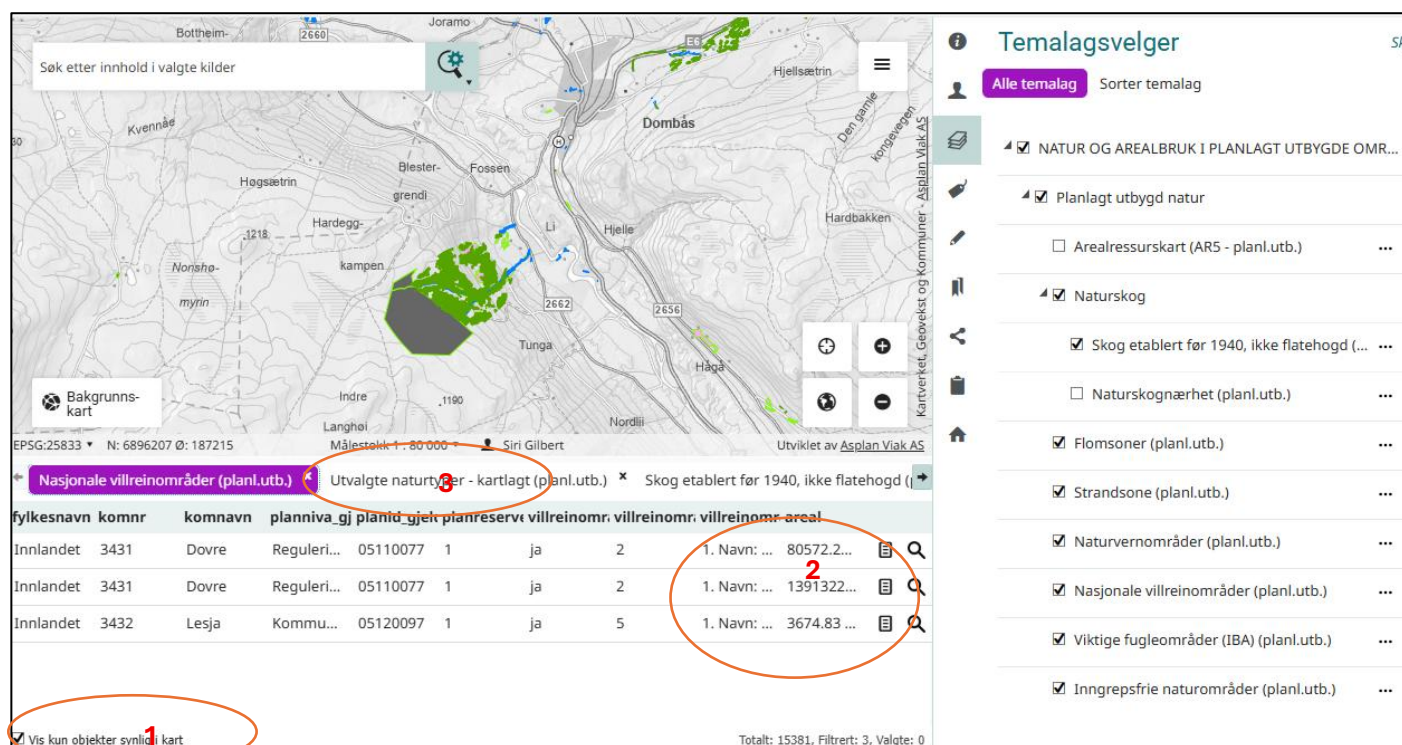

Vis kartinfo i tabeller

For temakartene over planlagt utbygd natur kan du få oversikt over areal og detaljer for de kartlagene. Trykk på de tre prikkene til høyre for det temalaget du vil se på. Klikk så på «Se data»

Da får du opp en tabell under selve kartet, slik du ser på utsnittet under. Huk av for «Vis kun objekter synlig i kart» (1). Da får du opp en oversikt med blant annet areal på hver enkelt del av det planlagt utbygde området (2). Du kan legge inn tabell for flere temakart samtidig, og navigere mellom dem (3).

Temalagsvelger

Alle temalag | Sorter temalag

☒ NATUR OG AREALBRUK I PLANLAGT UTBYGDE OMR...

☒ Planlagt utbygd natur

☐ Arealressurskart (AR5 - planl.utb.) ...

☒ Naturskog

☒ Skog etablert før 1940, ikke flatehogd (...)

☐ Naturskognærhet (planl.utb.) ...

☒ Flomsone (planl.utb.) ...

☒ Strandsone (planl.utb.) ...

☒ Naturvernområder (planl.utb.) ...

☒ Nasjonale villreinområder (planl.utb.) ...

☒ Viktige fugleområder (IBA) (planl.utb.) ...

☒ Inngrepsfrie naturområder (planl.utb.) ...

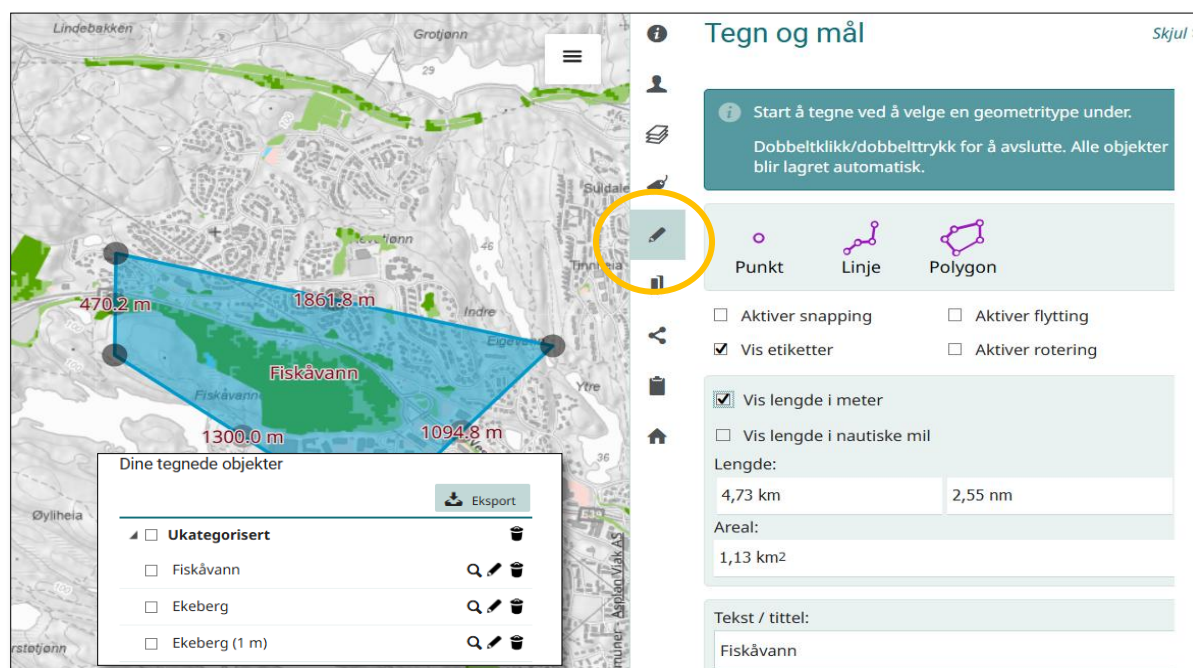
fylkesnavn	komnr	komnavn	planniva	gj	planid	gj	planreserv	villreinomr.	villreinomr.	villreinomr.	areal
Innlandet	3431	Dovre	Reguleri...	05110077	1	ja	2	1. Navn: ...	80572.2...		
Innlandet	3431	Dovre	Reguleri...	05110077	1	ja	2	1. Navn: ...	1391322...		
Innlandet	3432	Lesja	Kommu...	05120097	1	ja	5	1. Navn: ...	3674.83...		

☒ Vis kun objekter synlig i kart

Totalt: 15381, Filtrert: 3, Valgte: 0

Tegn og mål

Hvis du vil finne størrelsen på arealet du ser på, eller distansen mellom punkter, kan du bruke funksjonen «Tegn og mål». Velg hva du vil gjøre, punkt, linje eller polygon, og klikk direkte i kartet. Dobbeltklikk når du er ferdig. Hvis du har opprettet bruker (se over), vil tegningen bli lagret, så vi anbefaler at du legger inn tittel. Da kan du senere redigere eller slette inntegningen. Når går inn på kartet igjen og er logget inn med din bruker, kan du velge å vise tegningen, eller endre.

Tegn og mål

Start å tegne ved å velge en geometritype under. Dobbeltklikk/dobbelttrykk for å avslutte. Alle objekter blir lagret automatisk.

☒ Punkt ☐ Linje ☐ Polygon

☐ Aktiver snapping ☐ Aktiver flytting

☒ Vis etiketter ☐ Aktiver rotering

☒ Vis lengde i meter

☐ Vis lengde i nautiske mil

Lengde: 4,73 km 2,55 nm

Areal: 1,13 km²

Tekst / tittel: Fiskåvann

Dine tegnede objekter

☐ Ukategorisert

☐ Fiskåvann

☐ Ekeberg

☐ Ekeberg (1 m)

Oversikt over de nasjonale temakartene over natur, som kan brukes i analyser og for å se på overlapp med planlagt utbygde arealer

- **Naturskog og hogst** – De tre første kartlagene er alle arealer der man forventer å finne denne typen skog, men dette har foreløpig ikke blitt kontrollert i felt.
 - **Skog etablert før 1940, ikke flatehogd** – Viser skog i Norge som har en bestandsalder som tilsier at den er etablert før 1940, og som ikke er flatehogd.
 - **Naturskogs nærhet** – Viser skog der den naturlige dynamikken i liten eller mindre grad er påvirket av mennesker (ved bruk av variablene “dødvedandel, dødvedvariasjon og suksesjon på tresatt mark”). Kartlaget inneholder arealer med de høyeste verdiene for grad av naturskognærhet, fra middels til høy verdi (4-7).
 - **Naturskogsannsynlighet** – Viser skog med en bestandsalder som tilsier at skogen var etablert før 1940, og der det heller ikke er registrert noen form for tidligere inngrep eller behandling av skogen tilbake til ca. 1965.
 - **Flatehogst 1950-2024** – Viser arealer hvor skogen, basert på flybilder eller satellittbilder, har blitt flatehogd i perioden 1950-2024. Før 1950 foregikk flatehogst kun mindre grad i Norge.
 - **Skogareal i Norge (hvit)** - Viser alt skogareal i Norge slik dette fremkommer i skogressurskartet SR16.
- **Inngrepsfri natur** – Viser områder som i luftlinje ligger minst én kilometer eller mer unna større naturinngrep.
- **Flomsoner** – Viser områder utsatt for flomfare. Dette inkluderer kantsoner langs vassdrag, som er svært viktige for naturmangfold og vannmiljø.
- **Strandsone** – Viser områder langs strandsonen i et 100-metersbelte, og som ikke er påvirket av tekniske inngrep, altså gjenværende ubebygde strandsone. Det er i utgangspunktet forbudt å bygge i dette 100-metersbeltet.
- **Naturvernområder** – Områder vernet etter [naturmangfoldloven](#), så som landskapsvernområder, marine verneområder, nasjonalparker, naturreservater, annen fredning (som biotopvern).
- **Nasjonale villreinområder** – Dette viser Norges 10 nasjonale villreinområder (av 24 villreinområder totalt). Det omfatter leveområdene for villreinen, samt funksjonsområder (områder for beite, brunst, kalving, trekk/trekkvei) der dette er kartlagt.
- **Utvalgte naturtyper – kartlagt** – Viser registrerte forekomster av [utvalgte naturtyper](#). Disse naturtypene har i utgangspunktet strengere beskyttelse enn andre naturtyper, og har sin [egen forskrift](#).
- **Naturtyper på land (NiN)** – kartlagt – Viser rødlistede naturtyper og naturtyper med sentral økosystemfunksjon, kartlagt etter type- og beskrivelsessystemet [Natur i Norge \(NiN\)](#).
- **IBA Birdlife – Fastland** – Viser de viktigste fugleområdene, slik som trekk- og rasteområder, eller spesielt viktige hekkeområder. Områdene er definert basert på internasjonale kriterier. En oversikt over de norske områdene finnes [her](#).

Spørsmål og svar (Q & A)

Q: Når jeg trykker på et område i kartet, får jeg opp en **boks med mange ulike lenker**. Hvordan skal jeg bruke disse?

A: Hvilken informasjon du får opp, avhenger av hvilke temakart du har skrudd på. For noen av temakartene, f.eks. Naturtyper på land eller reguleringsplaner, vil du få opp lenker som fungerer og som gir mer info, jf. eksempelet over. Det er fordi denne informasjonen følger med fra de nasjonale kartbasene. For andre temakart ligger det inne lenker, men det leder ikke videre til noen informasjon, du får bare en tom boks. Dette gjelder for alle temakartene over planlagt utbygging. Det er fordi det ikke ligger noe mer info for hvert område i temakartet. Så man må bare prøve seg litt fram.

Q: Det ligger en **mørkeblå farge over området** jeg har søkt etter, og mange røde prikker. Hvordan får jeg det bort?

A: Hvis du har søkt på et stedsnavn i søkefeltet oppe til venstre, f.eks. Tromsø, så vil hele kommunen bli farget blå når du trykker søk, og andre stedsnavn med «Tromsø» i, vil komme opp som røde prikker. Hvis du vil ha bort disse markeringene, må du fjerne det du har skrevet inn i søkefeltet.

Q: Jeg har huket av for **kommuneplan og/eller reguleringsplan**, men får ikke opp temakartene, hvorfor ikke?

A: Enten er det fordi du ikke har zoomet langt nok inn, eller det kan være at kommunen ikke har plandataene digitalisert og lagt det ut i nasjonale kartbaser.